

Pvm 8.1.2016

Dnro TK-01-54-16

Vastaanottaja Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite

VM140:06/2013 2446/03.0100/2015

Asia

Tilastokeskuksen lausunto hallituksen esityksen luonnoksesta yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista ja laiksi valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on valmistellut hallituksen esitykseksi eduskunnalle, jossa esitetään säädettäväksi laki hallinnon sähköisen asioinnin tukipalveluista. Lain tarkoituksena on parantaa julkisten palveluiden satavuutta, laatua, tietoturvallisuutta, yhteen toimivuutta, kustannustehokkuutta ja ohjausta sekä edistää hallinnon toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta.

Hallituksen esityksen lakiluonnoksessa lausunnon antamisen määräaika on 8.1.2016.

Tilastokeskus katsoo tarpeelliseksi lausua näkemyksensä valtiohallinnon sähköisten palveluiden järjestämisestä annetusta lakiluonnoksesta.

Tilastokeskus lausuu asiasta seuraavaa:

Tilastokeskus pitää palvelujen digitalisointia tärkeänä tavoitteena. Eriyisen tärkeänä nähdään tarve selkeyttää ja koota lainsäädäntöä yhteen siten, että eri lähteistä peräisin olevien tietojen käyttöä ja luovutusta ohjattaisiin yhtenäisin perustein.

Tilastokeskus pitää tärkeänä valtionhallinnon tunnistautumispalvelujen järjestämistä siten, että virastolla on vain yksi sopijaosapuoli palveluiden käyttöönottoon ja käyttöön liittyen. Nykyisin esimerkiksi Vetuma/Tupas tunnisteiden käyttöön otossa sopijaosapuolia on lukuisia.

Tilastokeskus pitää myös valtion hallinnon digitalisuuden edistämiseksi tärkeänä, että Suomalaiset organisaatiot ja kansalaiset voidaan tavoittaa sähköisesti ja viestiä ja asioida heidän kanssaan siirtymäajan jälkeen (max 5 - 10 vuotta) ainoastaan digitaalisten kanavien kautta. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pitäisi luoda uskottava tiekartta organisaatioiden ja kansalaisten digitaalisten postilaatikoiden (asiointitili, palvelunäkymä, viestinvälityspalvelu tms.) kattavasta käyttöönotosta.

Tilastokeskus pitää digitaalisen viestinnän edistämisen kannalta hyvänä suunnitelmaa, jossa viestinvälityspalvelussa käyttäjävoisi antaa yleisen suostumuksen sähköisen tiedoksiannon käyttämiseen hyväksymällä kaiken viranomaisviestinnän vastaanottamisen sähköisesti palvelunäkymässä tarjolla olevan viestinvälityspalvelun avulla. Tilastokeskus tarvitsee tietoja organisaatioista ja kansalaisista, jotka ovat ottaneet käyttöön viestinvälityspalveluita tai antaneet yleisen suostumuksen viestinvälityspalveluiden käytöstä jos tällaisesta päädytään säätämään. Tilastokeskus on edelleen kiinnostunut vaihtoehtoisesti hyödyntämään asiointitileihin liitettyjä sähköpostiosoitteita ja puhelinnumeroita suorassa tiedonkeruussaan organisaatioilta tai kansalaisilta.

Sähköisen asioinnin palveluiden ja yhteisten perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluiden eriyttäminen lainsäädännönkin tasolla erillisiksi

Pvm 8.1.2016

Dnro TK-01-54-16

kokonaisuuksiksi tuntuu järkevältä. Sähköisen asioinnin palveluiden käyttäjinä ovat valtiohallinnon "asiakkaat" ja yhteisten perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluiden ensisijaiset "asiakkaat" ovat valtiohallinnon sähköisen asioinnin palveluita tarjoavat virastot tai laitokset. Teknisten kysymysten käsitteleminen erillään mahdollistaa käyttäjälle näkymättömien, mutta järjestelmien rakentamisen, yhteen toimivuuden, ja ylläpidon kannalta tärkeiden teknisen, tietoarkkitehtuurin ja tiedon standardoinnin kehittämisen omana kokonaisuutenaan ja varsinaisten palveluiden omanaan.

Mikäli sähköisen asioinnin edistämisen myötä syntyy uusia digitaalisia perustietovarantoja tai muita tietovarantoja Tilastokeskus pitää tärkeänä, että kyseisten tietoaineistojen käyttömahdollisuudet tilastotuotannossa mahdollistetaan ja huomioidaan tarve lainsäädäntöä ja tietovarantojen tunnusjärjestelmiä suunniteltaessa.

Tilastokeskus pitää ensiarvoisen tärkeänä julkisen sektorin tietovarantojen hyödyntämisen kannalta palvelurajapinnan kautta saatavien aineistojen kuvaamista laadukkaasti sekä teknisesti että sisällöllisesti. Tilastokeskus pitää myös erittäin tärkeänä vakioitujen metatietojen ja tekstimuotoisten kuvausten tuomista palvelutietovarantoon joko suoraan tai tuottamalla aineistojen (mm. rekisterien) ja niiden muuttujien kuvaustiedot organisaation omiin järjestelmiin ja jakamalla ne palveluväylällä sijaitsevaan aineistojen metatieto- ja palvelutietovarantoon.

Tilastokeskus toivoo lisäksi, että Tilastokeskukselta pyydetäisiin lausuntoa silloin kun yhteiskunnan tietohuollon järjestämisen kannalta keskeisiä rakenteita uudistetaan. Tällöin Tilastokeskus voi osaltaan valmistautua tuleviin muutoksiin ja vaikuttaa tuleviin ratkaisuihin. Toimintaympäristön digitaalisuus helpottaa tietojenvaihtoa niin julkishallinnon piirissä kuin myös yritysten tiedonantamista ja vähentää näin yritysten tiedonantorasitetta.

Pääjohtaja

puolesta
Ylijohtaja

Marjo Bruun

Pasi Henniksson
Heli Mikkela